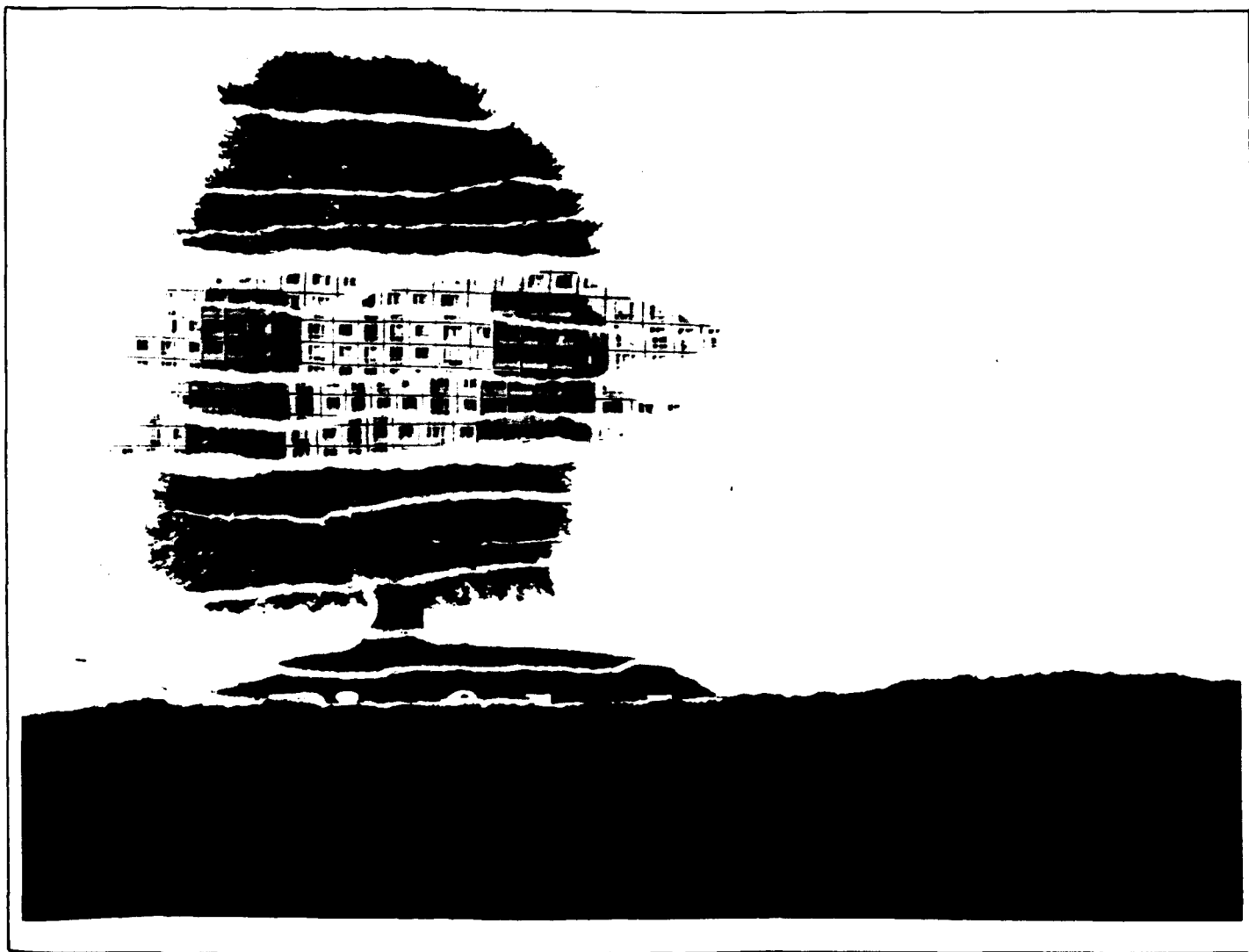

Τό Πανεπιστημιακό Κέντρο Roskilde: ένα συνεχιζόμενο εκπαιδευτικό πείραμα.

Νίνα Βάιου

Κωστής Χατζημιχάλης

Καθώς τὰ ψήγματα ἐκδημοκρατισμοῦ σαρώνονται καὶ ὁ αὐταρχισμὸς μπαίνει ὄλο καὶ πιό βαθιά στὴν καθημερινή μας ζωή, μέσα κι ἔξω ἀπὸ τὸ πανεπιστήμιο, ἡ παρουσίαση τῆς ἐμπειρίας

τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Κέντρου Roskilde μπορεῖ νά φανεῖ σάν πρόκληση. Μία πρόκληση γιὰ ὅλα ὅσα ἡ «ἀλλαγὴ στοῦ ἐλληνικοῦ πανεπιστημίου» θεώρησε σάν ἀξιώματα γιὰ τὴν ἀσκήση τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆ λειτουργία τῆς ἐκπαίδευσης.

Τὸ Π. Κ. Roskilde εἶναι τὸ νεότερο ἀπὸ τὰ πέντε πανεπιστήμια τῆς Δανίας. Ἰδρύθηκε τὸ 1970, στὴ βιομηχανικὴ πόλη Roskilde, 20 χλμ. νότια ἀπὸ τὴν Κοπεγχάγη, σάν πειραματικὸ πανεπιστήμιο. Ὁ στόχος, σύμφωνα μέ τὴν προβλεπόμενη ἀνάπτυξη τῆς πόλης Roskilde, ἦταν 20.000 φοιτητές. Σήμερα ὁ στόχος αὐτὸς δέν φαίνεται νά μπορεῖ νά πραγματοποιηθεῖ, οὔτε ἄλλωστε ἡ πόλη γνώρισε τὴν ἀλματώδη ἀνάπτυξη πού εἶχε προβλεφθεῖ. Ἔτσι τὸ Roskilde παραμένει τὸ μικρότερο πανεπιστήμιο τῆς Δανίας. Διατηρεῖ ὅμως, παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ τὰ ἐμπόδια, τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα πού τὸ ὄρισαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ σάν πειραματικὸ καὶ ἐξακολουθοῦν νά ὑπογραμμίζουν τὴν ἰδιομορφία καὶ τὴν διαφορετικὴ φιλοσοφία του.

1. Ο χαρακτήρας της εκπαίδευσης στο Roskilde

Παιδί της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης που ακολούθησε το Μάη του 1968, το Roskilde είναι ίσως το μόνο πανεπιστήμιο στη Δανία που διατηρεί τους στόχους και τις προτάσεις της μεταρρύθμισης εκείνης επίμονα ζωντανούς. Μέσα από τα προγράμματα και την οργάνωση των σπουδών προωθείται ένας τρόπος αντιταρχικής έρευνας και σπουδής βασισμένος στη διεπιστημονικότητα, στην ομαδική δουλειά πάνω σε ερευνητικά θέματα, στον προσανατολισμό, στα προβλήματα του κοινωνικού του περιγύρου, με έντονο πολιτικό προβληματισμό.

Υπάρχουν προγράμματα για κοινωνικούς λειτουργούς, στελέχη της δημόσιας διοίκησης, planners (φυσικός, κοινωνικός, οικονομικός προγραμματισμός), καθώς και κλάδοι όπως Ιστορία, Κοινωνιολογία, Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Γεωγραφία, Φιλολογία (Δανέζικη, Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική). Η Ιατρική, ή οδοντιατρική, το Πολυτεχνείο, σύμφωνα με τη δανέζικη νομοθεσία, δεν εντάσσονται στα πανεπιστήμια, αλλά σε ανεξάρτητα «Ινστιτούτα ανώτατης εκπαίδευσης». Εισάγονται, χωρίς διδάκτρα, φοιτητές που έχουν περάσει τις ειδικές εξετάσεις για το πανεπιστήμιο (højere forberedelsesksamen). Βασικό κριτήριο επιλογής, πέρα από τη βαθμολογία του υποψήφιου, είναι το αν τα οικονομικά του επιτρέπουν να φοιτήσει σε άλλο πανεπιστήμιο, σε αντίστοιχο πρόγραμμα. Άρκετές είναι οι περιπτώσεις φοιτητών «μεγάλης ηλικίας», από τη γειτονική βιομηχανική περιοχή.

Οι σπουδές διαρκούν 3-6 χρόνια και οδηγούν σε πρώτο δίπλωμα με υποχρεωτικά δύο κατευθύνσεις, π.χ. δίπλωμα «γεωγραφίας και φυσικής», κι όχι μόνο το ένα από τα δύο. Μετά το πρώτο δίπλωμα υπάρχουν μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και προχωρημένα ερευνητικά προγράμματα, με κύριο στόχο να τροφοδοτούν τα προπτυχιακά και να καλύπτουν τα ερευνητικά ενδιαφέροντα του διδακτικού προσωπικού. Αξίζει να σημειώσουμε εδώ ότι ο χρόνος δουλειάς του διδακτικού προσωπικού κατανέμεται ανάμεσα σε εκπαίδευση, έρευνα και διοικητική δουλειά με την ίδια αναλογία (1:1:1) – όπου στο χρόνο εκπαίδευσης υπολογίζονται δύο ώρες προετοιμασίας για κάθε ώρα διδασκαλίας. Η κατανομή αυτή είναι άλλη μία προσαρμογή στη φιλοσοφία του Roskilde, μία κι ο νόμος προβλέπει την αναλογία 5:4:1 αντίστοιχα.

Κάθε πρόγραμμα σπουδής περιλαμβάνει δύο κύκλους:

α) *Κύκλος βασικών σπουδών* (ΚΒΣ), που διαρκεί δύο χρόνια και δεν οδηγεί σε επαγγελματικό δίπλωμα. Στόν κύκλο αυτό οι κατευθύνσεις είναι πολύ γενικές: «κοινωνικές επιστήμες», «φυσικές επιστήμες», «άνθρωπιστικές επιστήμες». Ο φοιτητής επιλέγει την κατεύθυνση ανάλογα με τη «επαγγελματική ειδίκευση που θέλει να ακολουθήσει (π.χ. «άνθρωπιστικές επιστήμες» στόν ΚΒΣ, Αγγλικά στόν κύκλο επαγγελματικής ειδίκευσης), χωρίς αυτό να αποκλείει αλλαγές/διασταυρώσεις, που συνήθως σημαίνουν επιπλέον μαθήματα. Στη διάρκεια των δύο χρόνων ο φοιτητής αποκτάει μία γενική ιδέα και εξοικειώνεται με τις θεωρίες και τις μεθόδους της γενικής κατεύθυνσης, καθώς και με το είδος των προβλημάτων που θα αντιμετωπίσει.

β) *Κύκλος επαγγελματικής ειδίκευσης* (ΚΕΕ), που διαρκεί 1-4 χρόνια, ανάλογα με τις επαγγελματικές επιδιώξεις κάθε φοιτητή. Π.χ. 1 χρόνος επαγγελματικής ειδίκευσης για καθηγητές μέσης εκπαίδευσης για Φυσική ή Βιολογία και 3 1/2 χρόνια για

Βιολόγους ή Φυσικούς με άλλες επαγγελματικές διεξόδους. Με την ολοκλήρωση αυτού του κύκλου, παίρνει κανείς το δίπλωμα. Στόχος της ευελιξίας στο χρόνο σπουδής ήταν η δυνατότητα εξόδου σε διάφορα στάδια της ενιαίας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης – πράγμα που στην πράξη εγκαταλείπεται.

Οι κατευθύνσεις του ΚΒΣ ήταν αρχικά και το μοναδικό σχήμα διαίρεσης σε επιστημονικές περιοχές στο Roskilde. Κάθε φοιτητής έπρεπε να παρακολουθήσει μαθήματα και να δουλέψει και στις τρεις κατευθύνσεις, χωρίς να κατοχυρώνει καμία ειδίκευση και χωρίς να αποκλείει καμία επαγγελματική απασχόληση. Δεν υπήρχαν δηλαδή «σχολές» με την παραδοσιακή έννοια του όρου, μέσα σε μία γενικότερη αντίληψη για την κατάρτιση των στεγανών ανάμεσα στις επιστήμες, και την προώθηση της διεπιστημονικότητας στην εκπαίδευση, που «λαμβάνει χώρα» στο πανεπιστήμιο.

Αυτό το είδος του πανεπιστημίου, με τις αρχές που έθεσε ή εκπαιδευτική μεταρρύθμιση για ευρύτητα παιδείας, αντίσταση στην τεχνοκρατία, ευκολία προσαρμογής στην αγορά εργασίας, έχει υποστεί και υφίσταται καθημερινά, τις πιέσεις της οικονομικής κρίσης και του αυξανόμενου αυταρχισμού του κράτους. Όμως στο Roskilde έχει παγιωθεί ένας τρόπος δουλειάς και μία οργάνωση σπουδών που οικοδομούν διαφορετικό μοντέλο σπουδής και άσκησης της επιστήμης, ενάντια στις κάθε είδους προσαρμογές.

2. Οργάνωση σπουδών: Η ιδιαιτερότητα του Roskilde

Οι σπουδές στο Roskilde προϋποθέτουν πλήρη απασχόληση και κάθε φοιτητής πρέπει να κάνει το μεγαλύτερο μέρος της δουλειάς στο πανεπιστήμιο. Γι' αυτό κάθε φοιτητής έχει *ατομικό χώρο δουλειάς* και το πανεπιστήμιο δεν παίρνει περισσότερους από εκείνους στους οποίους μπορεί να εξασφαλίσει αυτό το χώρο.

Η βασική μονάδα οργάνωσης των σπουδών στο Roskilde είναι το *ΣΠΙΤΙ*. Οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες, περίπου 60 ατόμων. Κάθε ομάδα, μαζί με 5-6 διδάσκοντες και μία ένα γραμματέα ανήκουν σ' ένα «σπίτι». Το σπίτι είναι μονάδα εκπαιδευτική, διοικητική και φυσική (αρχιτεκτονική), που διατηρεί τη σύνθεσή της για 2 χρόνια (4 εξάμηνα) – όσο διαρκεί ο κύκλος βασικών σπουδών. Ο κύκλος επαγγελματικής ειδίκευσης οργανώνεται κι αυτός σε σπίτια, που όμως έχουν λιγότερο σταθερή σύνθεση.

Κτίρια του Roskilde σχεδιάστηκαν από ομάδα αρχιτεκτόνων και διδασκόντων, που συστάθηκε με απόφαση του Ύπ. Παιδείας το 1970. Έτσι η οργάνωση του χώρου και ο εξοπλισμός είναι προσαρμοσμένα στις συγκεκριμένες εκπαιδευτικές αντιλήψεις του Roskilde. Κάθε σπίτι έχει ένα κεντρικό πυρήνα που αποτελείται από αίθουσα σεμιναρίων – παρουσιάσεων και καθιστικό με γωνιά κουζίνας. Γύρω από αυτόν τον πυρήνα βρίσκονται οι χώροι δουλειάς των φοιτητών, των διδασκόντων, της / του γραμματέα.

Τό σπίτι είναι αυτοδιαχειριζόμενη μονάδα, όπου οι δουλειές που άφορουν τη λειτουργία του κατανέμονται ισότιμα σ' όλα τα μέλη του. Έχει ετήσιο προϋπολογισμό, που τον κατανέμει ανεξάρτητα από το υπόλοιπο Πανεπιστήμιο. Η/δ γραμματέας είναι

τό πρόσωπο-κλειδί, ή σύνδεση του σπιτιού με τόν οικονομικό καί διοικητικό μηχανισμό του πανεπιστημίου. Ταυτόχρονα έχει μιά κοινωνική λειτουργία μέσα στο σπίτι, σάν σύμβουλος τών μελών της ακαδημαϊκής ομάδας για θέματα όχι μόνο εκπαιδευτικά αλλά καί προσωπικά. Τόν πρώτο καιρό ή κατανομή δουλειάς είχε εφαρμογή σ' όλες τίς άπασχολήσεις, π.χ. οί διδάσκοντες έκαναν χρέη γραμματέα, οί προχωρημένοι σπουδαστές παρακολουθούσαν τή δουλειά νεότερων κ.ο.κ. Πρακτικά καί διοικητικά προβλήματα όμως καθόρισαν τή θέση γραμματέα σάν ειδική ύπηρεσία.

Τό σπίτι άποφασίζει στην άρχή κάθε έξαμήνου τό «γενικό θέμα» (theme), με τό όποιο θά άσχοληθεί τό έξάμηνο αυτό. Τό θέμα πρέπει νά εντάσσεται καί νά προωθεϊ τήν κατεύθυνση σπουδών. Με βάση τό γενικό θέμα, οί σπουδαστές καί οί διδάσκοντες διατυπώνουν μιά σειρά ειδικότερα προβλήματα, πού τά επεξεργάζονται σάν «έρευνητικά θέματα» (projects). 'Η μεγάλη ομάδα χωρίζεται σε 8-12 μικρότερες, ανάλογα με τά έρευνητικά θέματα. Κάθε μικροομάδα έχει στή διάθεσή της ένα δωμάτιο του σπιτιού, όπου κάθε φοιτητής έχει τόν προσωπικό του χώρο δουλειάς (γραφείο, ντουλάπι, ράφια). 'Η έπιλογή ομάδας γίνεται άτυπα, με βάση κυρίως προσωπικές σχέσεις. Χαρακτηριστική είναι ή παρακάτω παράγραφος από τόν έπίσημο οδηγό σπουδών του πανεπιστημίου:

«Πολύ συχνά —ιδιαίτερα μετά τό 3ο καί 4ο έξάμηνο στο πανεπιστήμιο— πολλές ομάδες φτιάχνονται από τήν άρχή, πριν ακόμη διατυπωθούν τά θέματα. Αυτές οί ομάδες συγκροτούνται με βάση τήν προσωπική προσπάθεια, τήν πολιτική συμφωνία ή διαφωνία, ή άπλά γιατί «ά μέλη τους αισθάνονται πώς θά συνεργαστούν καλά».

Γιά νά ξεκινήσει ένα θέμα πρέπει νά υπάρχει τουλάχιστον ένας διδάσκων πού νά έχει άσχοληθεί με αυτό (ή άλλα ανάλογα) —ώστε νά είναι σύμβουλος της ομάδας— καί άλλοι διδάσκοντες πού νά μπορούν νά φωτίσουν ειδικές πλευρές του. 'Η επεξεργασία του θέματος περιλαμβάνει έπισήμανση καί μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας, προγραμματισμό καί ύλοποίηση μελετών, πειραμάτων, αναλύσεων, κλπ. Με μαθήματα, σεμινάρια, συζητήσεις κλπ. ό φοιτητής αποκτάει μιά ευρύτερη καί πιό συγκροτημένη εικόνα για τή θεωρία καί τίς μεθόδους πού χρησιμοποιεί στο θέμα του, καί εξετάζει προβλήματα σχετικά με τήν έπιστήμη του, πού δέν μόρεσαν νά ένταχθούν σε συγκεκριμένο θέμα.

'Η καθημερινή δουλειά, περνάει από μιά σειρά «έσωτερικούς έλέγχους». Αυτοί έχουν σκοπό νά βοηθούν τήν ολοκλήρωση τών (άτομικών καί ομάδικών) έργων καί τήν αξιολόγηση της δουλειάς σε σχέση με τό εκπαιδευτικό πρόγραμμα. 'Ακόμη δίνουν τήν ευκαιρία στο φοιτητή νά επανεξετάζει τή δουλειά καί τούς στόχους του καί νά βεβαιώνεται ότι τηρεί τό πρόγραμμά του. Στο τέλος κάθε φάσης του εκπαιδευτικού προγράμματος γίνεται «έξωτερικός έλεγχος» με συμμετοχή έξεταστών (ανάλογα με τήν ειδικότητα) καί από τήν πόλη. 'Εκεί άποφασίζεται αν ό φοιτητής έχει εκπληρώσει τίς απαιτήσεις αυτής της φάσης. 'Η βαθμολογία είναι: «πέρασε» ή «άπορρίφθηκε». Στη δεύτερη περίπτωση δίνεται ακόμα ένα έξάμηνο για βελτίωση του παλιού ή για νέο έρευνητικό θέμα.

'Ενα πολύ σημαντικό τμήμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι νά μάθουν οί φοιτητές νά παρουσιάζουν τά άποτελέσματα της δουλειάς τους σε τρίτους, μη-ειδικούς. 'Ετσι, με τήν ολο-

κλήρωση κάθε έρευνητικού θέματος, ή ομάδα καταθέτει έκθεση (report) της δουλειάς της και παρουσιάζει την έμπειρία της. 'Η έκθεση συζητιέται από όλα τα μέλη του σπιτιού σε άνοιχτή παρουσίαση – τμήμα του «έσωτερικού έλέγχου». Κάθε ομάδα πρέπει να έχει μελετήσει τις εκθέσεις όλων των υπόλοιπων ομάδων του σπιτιού και να έχει ετοιμάσει εισήγηση για μία ακόμη έκθεση άλλης ομάδας. Δηλαδή πρέπει να γνωρίζει το σύνολο της δουλειάς που έγινε στο σπίτι, στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Μία τυπική έκθεση περιλαμβάνει:

'Ακριβή διατύπωση του προβλήματος, συζήτηση των σχετικών θεωριών και μεθόδων, ανάλυση του προβλήματος (συχνά περιλαμβάνει συνεντεύξεις: στατιστικά στοιχεία κλπ.), διατύπωση των συμπερασμάτων ή της άπουσίας συμπερασμάτων. Παρ'όλο που πολλά έρευνητικά θέματα είναι στοιχειώδη, ή ένασχόληση των φοιτητών περιέχει την ένταση και τό πάθος έπαγγελματιών έρευνητών. Στο τέλος κάθε εξαμήνου οι φοιτητές μένουν στο πανεπιστήμιο μέρα-νύχτα, με sleeping bags και κουβέρτες στα δωμάτια των ομάδων.

3. Έκπαίδευση μέσα από την έρευνα και την ομαδική δουλειά.

Τό Roskilde από την εποχή που συγκροτήθηκε ή πρώτη ομάδα διδασκόντων (1970), αυτοπροσδιορίστηκε σε ένα νέο, άριστο πανεπιστήμιο, εύαισθητο στα προβλήματα της πόλης με τη βιομηχανία και τον εργατικό πληθυσμό. Έτσι, ή άμφισβήτηση των καθιερωμένων σχημάτων, ή έλλειψη ακαδημαϊκών διακρίσεων, ή αντίσταση στον αυταρχισμό και την τεχνοκρατία υπήρξαν «θεμέλιοι λίθοι» της συγκρότησης και της λειτουργίας του. Όπως κάθε αντι-αυταρχική προσπάθεια κοινωνικής όργάνωσης στα πλαίσια του αυταρχικού καπιταλισμού, έτσι και τό Roskilde γνώρισε μία άρχική περίοδο άνθισης (1970-1978), που οι έσωτερικές τριβές και οι έξωτερικές πιέσεις (π.χ. περιορισμοί πιστώσεων) τείνουν σήμερα να την ανατρέψουν. Παρόλα αυτά, τόσο οι διδάσκοντες, όσο και οι φοιτητές εξακολουθούν να αναζητούν, μέσα από την καθημερινή τους πρακτική, τους τρόπους με τους όποιους τέτοιες άρχές υλοποιούνται, στερεώνονται και διευρύνονται, πέρα από τις έπιταγές και τις δεσμεύσεις του θεσμικού πλαισίου και των πιστώσεων.

Ό τρόπος που οργανώνονται οι σπουδές στο Roskilde έχει καθιερώσει ένα συνδυασμό έρευνας και διδασκαλίας, αντίθετο με τό' συνηθισμένο διεθνώς διαχωρισμό τους. Τα προγράμματα σπουδών είναι στην ουσία έρευνητικές άσκήσεις. Τα θέματα των άσκήσεων αυτών είναι στοιχειώδη στην άρχή, πίο σύνθετα άργότερα. Πάντα όμως αναφέρονται σε ύπαρκτά προβλήματα που ζητούν λύσεις. Μ' αυτό τον τρόπο κάθε φοιτητής έθίζεται στην αναζήτηση και στην άμφισβήτηση και σ' ένα έπιστημονικό τρόπο δουλειάς. Ταυτόχρονα, μέσα από την ομαδική δουλειά, οίκοδομούνται (όσο είναι δυνατό) σχέσεις ανθρώπινες που δεν βασίζονται στον ανταγωνισμό, αλλά στη συζήτηση, στη συνεργασία, στην από κοινού αναζήτηση.

Ό έμφαση στον κύκλο βασικών σπουδών και στην πανεπιστημιακή μόρφωση ανεξάρτητα από ειδίκευση ήταν από την άρχή ή άπάντηση του Roskilde στην τάση για όλο και μεγαλύτερη κατάτμηση της γνώσης, που συμβαίνει στις αναπτυγμένες

χώρες, σ' Ανατολή και Δύση. Οι άπόφοιτοί του δεν έχουν μεγαλύτερα προβλήματα άπασχόλησης από τους άπόφοιτους άλλων πανεπιστημίων στη Δανία. Αντίθετα οι διδάσκοντες στο Roskilde υποστηρίζουν ότι ή εύρύτητα σπουδών μεγαλώνει την εύκολία προσαρμογής σε μία άγορά εργασίας που όλο στενεύει.

Τό Roskilde δεν είναι βέβαια «φωτεινό πρότυπο», «έτοιμη λύση», ή «κόκκινη νησίδα», ούτε για την ίδια τη Δανία, ούτε φυσικά για όπουδήποτε άλλο. Έγινε δυνατό σε μία κοινωνία όπου, με όλες τις ταξικές αντιθέσεις και συγκρούσεις, ή δημοκρατία είναι τρόπος ζωής – από τα άπλά και καθημερινά, μέχρι τα σύνθετα και μεγάλα. Έγινε δυνατό στη Δανία, όπου οι προσπάθειες για αυτοδιαχείριση, συνεργασία, ομαδική δουλειά είναι κομμάτι της καθημερινής ζωής – της ζωής πολλών ανθρώπων και όχι κάποιων άνήσυχων περιθωριακών.

Τό Roskilde, και ή φιλοσοφία που τό ξεχωρίζει από τα άλλα πανεπιστήμια δεν είναι «κεραυνός εν αίθρία». Είναι κομμάτι της ίδιας στάσης ζωής: που συντηρεί, δέκα χρόνια τώρα την Christiania στο κέντρο της Κοπεγχάγης. Πού έχει κατακτήσει τη μη-παρέμβαση της έξουσίας στην προσωπική ζωή του πολίτη. Πού έχει κάνει κοινωνικά άποδεκτή την κοινοδιακή συμβίωση. Πού συνεχίζει, με τις καταλήψεις παλιών σπιτιών, την αντίσταση στη βίαιη άλλαγή της κοινωνικής σύνθεσης της πόλης.

Είναι βέβαια εύκολο να ισχυριστεί κανείς πως προσπάθειες σαν τό Roskilde άνθισαν σε περίοδο εύημερίας και άκμής του καπιταλιστικού κράτους προνοίας. Κι ακόμη πως ή συνεχιζόμενη κρίση άναδειχνει τις αντιφάσεις και τα όριά τους. Παρ'όλα αυτά (τα όδυνηρά άλήθινά), ή στράτευση των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας και όσα έχουν κατακτηθεί στην πράξη άποτελούν ύποθήκη και πόλο συσπείρωσης ενάντια στις πιέσεις του αυταρχισμού που μεγαλώνει.

Θέλουμε, με την εύκαιρία αυτής της παρουσίασης, να εύχαριστήσουμε τους διδάσκοντες στο Roskilde, Peter Friis, Viggo Plum, Henrik T. Jensen, Frank Hansen, για τη συνέντευξη και τις πληροφορίες που μας παραχώρησαν, σχετικά με τη λειτουργία του. Έχουμε ακόμη χρησιμοποιήσει στοιχεία από τον «Όδηγό Σπουδών», από πληροφοριακά φυλλάδια για έπιμέρους προγράμματα, καθώς και από τό Νόμο 362 του 1973 για τα «Όδρύματα Άνώτατης Έκπαίδευσης» της Δανίας (με τις τροποποιήσεις του τό 1976 και 1978).

Για όσους θέλουν περισσότερες πληροφορίες ή διεύθυνση είναι:
Roskilde Universitetscenter
Postboks 260
4000 Roskilde
Denmark